

Міністерство освіти і науки України
Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу
Інститут гуманітарної підготовки та державного управління

ЗАТВЕРДЖУЮ

В. о. директора інституту
гуманітарної підготовки та
державного управління

Богдан ГРИВНАК
«30» 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

ІНСТИТУЦІОНАЛЬНЕ ТА ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

Освітній рівень

Магістр

Галузь знань

D – бізнес, адміністрування та право

Спеціальність

D4 – Публічне управління та адміністрування

Освітня програма

Публічне управління та адміністрування

Статус дисципліни

Обов'язкова

Мова викладання

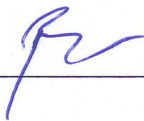
Українська

Розробник:

Доцент кафедри публічного управління, адміністрування
і національної безпеки

к. ю. н., доцент,

oleksandr.bilotskyi@nung.edu.ua

 Олександр БІЛОЦЬКИЙ

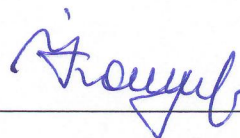
Протокол від «28»_серпня_ 2025 року № _1_.

Завідувач кафедри

публічного управління, адміністрування і

національної безпеки,

д. держ. упр., професор

 Іван ЛОПУШИНСЬКИЙ

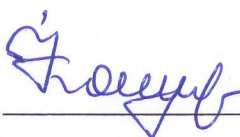
Узгоджено:

Завідувач випускової кафедри

публічного управління, адміністрування і

національної безпеки,

д. держ. упр., професор

 Іван ЛОПУШИНСЬКИЙ

Гарант ОП «Публічне управління
та адміністрування»,

к. держ. упр., доцент

 Лариса МОСОРА

1 ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Мета і завдання дисципліни	Метою дисципліни є набуття здобувачами вищої освіти компетентностей щодо одержання, оновлення та поглиблення узагальнених, достовірних знань про державні інституції і право, а також виявлення глибинних зв'язків між державно-правовими та іншими суспільними явищами. Завдання дисципліни - сформулювати у здобувачів вищої освіти вміння аналітичного творчого мислення; загальні знання про механізм і апарат держави, органи влади в Україні; знання про інституційне забезпечення публічного управління; оволодіння юридичною термінологією та знання про право як регулятор суспільних відносин; високий рівень професійної правосвідомості та правової культури.
Посилання на розміщення дисципліни на навчальній платформі	https://dn.nung.edu.ua/enrol/index.php?id=3760
Попередні вимоги для вивчення дисципліни / пререквізити	-
Постреквізити	Магістерська робота Державний кваліфікаційний іспит
Результати навчання	ПРН02. Вирішувати складні завдання публічного управління та адміністрування, ураховуючи вимоги законодавства, виявляти правові колізії та проблеми, розробляти проекти нормативно-правових актів для їх усунення. ПРН06. Здійснювати ефективне управління інноваціями, ресурсами, ризиками, проектами, змінами, якістю, застосовувати сучасні моделі, підходи та технології, міжнародний досвід при проектуванні та реорганізації управлінських та загальноорганізаційних структур. ПРН07. Уміти розробляти національні/регіональні програмні документи щодо розвитку публічного управління, використовуючи системний аналіз і комплексний підхід, а також методи командної роботи. ПРН10. Представляти органи публічного управління й інші організації публічної сфери презентувати для фахівців і широкого загалу результати їх діяльності.
Компетентності	ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК07. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ФКО2. Здатність організовувати діяльність органів публічного управління та інших організацій публічної сфери. ФК04. Здатність визначати показники сталого розвитку на вищому, центральному, регіональному, місцевому та організаційному рівні. ФК05. Здатність представляти органи публічного управління у відносинах з іншими державними органами та органами місцевого самоврядування, громадськими об'єднаннями, підприємствами, установами і організаціями незалежно від форм власності,

	<i>громадянами та налагоджувати ефективні комунікації з ними. ФК07. Здатність самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, аналітичні довідки, пропозиції, доповіді, надавати експертну оцінку нормативно-правовим актам на різних рівнях публічного управління та адміністрування.</i>
Підсумковий контроль, форма	<i>Залік</i>
Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)	<i>Комунікація, критичне мислення, креативність, стресостійкість, самонавчання, відповідальність, вміння працювати у команді</i>

2 ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1) щодо відвідування занять і поведінки на них

Згідно Положення про організацію освітнього процесу в Івано-Франківському національному технічному університеті нафти і газу відвідування здобувачами вищої освіти всіх аудиторних занять з пропонованої дисципліни за чинним, протягом семестру, розкладом є обов'язковим (<https://surl.lu/tqaerf>). Усі види навчальних занять можуть проводитися аудиторно, дистанційно (з використанням технологій дистанційного навчання) або у змішаному форматі. Конкретні форми навчання обумовлюються безпековою ситуацією та регулюються відповідними рішеннями адміністрації університету.

Спізнення на заняття не допускаються. Здобувачі вищої освіти протягом аудиторного заняття: активно працюють над виконанням необхідного обсягу навчальної роботи, поводять себе дисципліновано, залишають аудиторію тільки за дозволом викладача та сприяють підтримці належного санітарного стану в навчальних приміщеннях. При роботі в режимі відеоконференцій здобувачі повинні працювати із ввімкненими відеокамерами, приєднуватися до заняття з персональної пошти. Найменування акаунту здобувача повинно містити його прізвище та ім'я для повної ідентифікації його особи. Усі види навчальних робіт і завдань слід виконувати вчасно, щоб зберігати загальний темп курсу, котрий сприяє ефективному засвоєнню матеріалу. Пропущені практичні заняття без поважних причин, зазвичай, відпрацьовуються.

2) щодо дотримання принципів академічної доброчесності

В університеті жодні форми прояву академічної недоброчесності не толеруються. Усі процедурні питання, які пов'язані з дотриманням принципів академічної доброчесності в процесі вивчення даної дисципліни студентами (здобувачами вищої освіти) регламентуються Положенням про академічну доброчесність працівників та здобувачів вищої освіти ІФНТУНГ (<https://surl.li/wyfgzf>). Обов'язковою умовою вивчення дисципліни є дотримання всіма учасниками освітнього процесу принципів академічної доброчесності. Неприпустимими вважаються елементи плагіату, списування під час виконання контрольних завдань (у т. ч. із використанням мобільних пристроїв), фальсифікація та фабрикації в письмових роботах і виступах. Здобувачам слід виявляти самостійність у виконанні завдань, дотримуватися коректності посилань на джерела інформації.

При недотриманні академічної доброчесності при виконанні робіт, такі роботи анулюються, а студент повинен повторно виконати завдання самостійно. У випадку відхилення від дотримання принципів академічної доброчесності – реагування відбуватиметься відповідно до Положення про академічну доброчесність працівників та здобувачів вищої освіти ІФНТУНГ.

3) щодо оцінювання

Оцінювання здобувачів під час навчання здійснюється за 100-бальною шкалою. За умови

виконання всіх видів робіт та завдань, які передбачені навчальним планом та підтвердження опанування на відповідному рівні результатів навчання (за семестр отримано не менше 35 балів за шкалою ЄКТС) здобувач вищої освіти допускається до семестрового контролю (заліку) з дисципліни. Усі процедурні питання, які пов'язані з оцінюванням знань студентів (здобувачів вищої освіти), в процесі вивчення ними даної дисципліни, регламентуються відповідними положеннями університету. Такими основними документами є: Положення про організацію освітнього процесу в Івано-Франківському національному технічному університеті нафти і газу (<https://surl.lu/tqaerf>); Положення про систему поточного та підсумкового контролю результатів навчання здобувачів освіти (<https://surl.lt/zdyorv>), Положення про організацію поточного, семестрового контролю та атестацію здобувачів вищої освіти із застосуванням дистанційних технологій (<https://surl.li/gljhaw>).

4) щодо кінцевих термінів (дедлайнів) та перескладання

Відпрацювання пропущених занять здійснюється у відведений для цього час відповідно до графіку проведення консультацій викладачами кафедри публічного управління, адміністрування і національної безпеки. Не виконане завдання здобувачем вищої освіти під час аудиторного практичного заняття підлягає захисту в позааудиторний час до наступного практичного заняття відповідно до графіку консультацій. За виконання такого завдання здобувачу нараховується зменшена кількість балів. Обсяги зменшення балів залежать від складності та трудомісткості завдання й доводяться викладачем до відома здобувача наперед. Умови допуску до перескладання модульного та підсумкового контролів, графік і форми перескладання регламентовані Положенням про організацію освітнього процесу в Івано-Франківському національному технічному університеті нафти і газу (<https://surl.lu/tqaerf>).

5) щодо визнання результатів навчання у неформальній освіті (у випадку наявності такої можливості)

Визнання результатів неформального та/або інформального навчання здобувача освіти можливе при поданні здобувачем заяви щодо визнання; ідентифікації задекларованих у письмовій формі результатів неформального та/або інформального навчання, які підлягають оцінюванню за даною дисципліною: оцінювання задекларованих результатів навчання особи; прийняття рішення про визнання та зарахування особі відповідних освітніх компонентів (складових освітніх компонентів) освітньої програми або відмову у визнанні, згідно Положення про порядок визнання результатів навчання отриманих у неформальній та інформальній освіті в Івано-Франківському національному технічному університеті нафти і газу (<https://surl.lu/awvoid>). Результати пройденого здобувачем онлайн курсу можуть бути враховані як частина даної навчальної дисципліни, якщо вони відповідають окремим елементам змісту робочої програми та забезпечують необхідні компетентності і програмні результати навчання даної дисципліни.

Уніфікована інформація

б) щодо оскарження результатів контрольних заходів

Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження оцінки з дисципліни отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до Положення про звернення здобувачів вищої освіти з питань, пов'язаних з освітнім процесом, затвердженого наказом ректора університету № 43 від 24.02.2020 року. Ознайомитись з документом можна за покликанням <https://surl.lu/bprhft>

7) щодо конфліктних ситуацій

Спілкування учасників освітнього процесу відбувається на засадах партнерських стосунків, взаємопідтримки, взаємоповаги, толерантності та поваги до особистості кожного, спрямованості на здобуття істинного знання. Вирішення конфліктних ситуацій здійснюється відповідно до Положення про вирішення конфліктних ситуацій в ІФНТУНГ, затвердженого наказом ректора університету № 44 від 24.02.2020 року. Ознайомитись з документом можна за покликанням <http://surl.li/lxrxb>

8) щодо опитування здобувачів

Після завершення курсу здобувачу надається можливість пройти опитування стосовно якості викладання дисципліни за покликанням <https://nung.edu.ua/department/yakist-osviti/04-anketuvannya>

9) щодо політики використання інструментів генеративного штучного інтелекту в навчальному процесі

Всі учасники освітнього процесу повинні дотримуватися базових принципів використання інструментів генеративного штучного інтелекту відповідно до Положення про загальні політики використання інструментів генеративного штучного інтелекту в навчальному процесі ІФНТУНГ, затвердженого наказом ректора університету від 15.03.2024 року № 82. Ознайомитись з документом можна за покликанням <https://salo.li/1E36Aae>

3 ПРОГРАМА ТА СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

3.1 Обсяг навчальної дисципліни

Ресурс годин на вивчення дисципліни «Інституціональне та правове забезпечення публічного управління» згідно з чинним НП, розподіл за семестрами і видами навчальної роботи характеризує таблиця 1.

Таблиця 1 – Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни

Найменування показників	Усього	Семестр I
Кількість кредитів ECTS	3	3
Загальний обсяг часу, год.	90	90
Аудиторні заняття, год., у т.ч.:	30	30
– лекційні заняття	16	16
– практичні/семінарські заняття	14	14
– лабораторні заняття		
Самостійна робота, год	60	60
Форма семестрового контролю (іспит, залік, захист КР, захист КП)	Залік	Залік

3.2 Лекційні заняття

Тематичний план лекційних занять дисципліни характеризує таблиця 2.

Таблиця 2 – Тематичний план лекційних занять

Шифр	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), тем (Т) та їх зміст	Обсяг годин	Література
М 1	Інституціональне забезпечення публічного управління	4	
ЗМ 1	Механізм і апарат держави. Органи влади в Україні	2	
Т 1.1	Поняття механізму держави. Поняття апарату держави та його ознаки.	1	4, 10, 16, 17, 27, 45, 48, 50, 51, 52, 64
Т 1.2	Загальна характеристика гілок влади. Державна служба. Державний службовець і посадова особа.	1	4, 10, 16, 17, 27, 45, 48, 50, 51, 52, 64
ЗМ 2	Інституційне забезпечення публічного управління	2	
Т 2.1	Інститут Президента України. Верховна Рада України.	1	4, 10, 16, 17, 27, 45, 48, 50, 51, 52, 59, 60, 64
Т 2.2	Кабінет Міністрів України. Конституційний Суд України.	1	4, 10, 16, 17, 27, 45, 48, 50, 51, 52, 59, 60, 64
М 2	Правове забезпечення публічного управління	12	
ЗМ 1	Керівництво, управління, правове регулювання	2	
Т 1.1	Основні ознаки керівництва, управління, правового регулювання	1	12, 13, 16, 17, 19, 27, 48, 52
Т 1.2	Правовий вплив в процесі керівництва, управління, правового регулювання	0,5	12, 13, 16, 17, 19, 27, 48, 52
Т 1.3	Норма правового впливу в процесі керівництва, управління, правового регулювання	0,5	12, 13, 16, 17, 19, 27, 48, 52
ЗМ 2	Конституція України і публічне управління	2	
Т 2.1	Конституційні засади публічного управління	1	1, 2, 5, 7, 9, 20, 21, 22, 23, 24, 32, 36, 39, 40, 45, 58
Т 2.2	Втілення конституційних засад у поточне законодавство щодо публічного управління	1	1, 2, 5, 7, 9, 20, 21, 22, 23, 24, 32, 36, 39, 40, 45, 58
ЗМ 3	Право(нормо) творчий процес в публічному управлінні	2	
Т 3.1	Природа і призначення правотворчості в управлінні	1	6, 8, 11, 14, 16, 17, 25, 31, 34, 47
Т 3.2	Підготовчі дії щодо право (нормо)проектної роботи в управлінні	0,5	6, 8, 11, 14, 16, 17, 25, 31, 34, 47
Т 3.3	Прогалини в управлінському законодавстві та засоби їх подолання і заповнення	0,5 0,5	6, 8, 11, 14, 16, 17, 25, 31, 34, 47
ЗМ 4	Види правових актів публічного управління та їх систематизація	2	
Т 4.1	Загальна характеристика правових актів, які використовуються в управлінні	1	1, 3, 33, 38, 53, 54
Т.4.2	Галузева належність правового акту	0,5	1, 3, 33, 38, 53, 54
Т 4.3	Систематизація правових актів управління	0,5	1, 3, 33, 38, 53, 54

ЗМ 5	Застосування норм права як особлива форма його реалізації	2	
Т 5.1	Поняття і основні форми реалізації норм права	0,5	13, 27, 28, 30, 41, 42, 46, 56, 57, 61, 62, 63
Т 5.2	Поняття і ознаки правозастосування	0,5	13, 27, 28, 30, 41, 42, 46, 56, 57, 61, 62, 63
Т 5.3	Основні стадії застосування норм права	0,5	13, 27, 28, 30, 41, 42, 46, 56, 57, 61, 62, 63
Т 5.4	Види актів застосування норм права	0,5	13, 27, 28, 30, 41, 42, 46, 56, 57, 61, 62, 63
ЗМ 6	Правове регулювання людського виміру в публічному управлінні	2	
Т 6.1	Співвідношення держави та особистості	0,5	15, 17, 18, 26, 27, 29, 35, 43, 44, 49, 51
Т 6.2	Правосвідомість. Правова культура	1	15, 17, 18, 26, 27, 29, 35, 43, 44, 49, 51
Т 6.3	Пріоритет прав людини та громадянина у публічному управлінні	0,5	15, 17, 18, 26, 27, 29, 35, 43, 44, 49, 51
	Усього годин	16	

3.3 Практичні (семінарські) заняття

Теми практичних (семінарських) занять дисципліни наведено у таблиці 3.

Таблиця 3 – Теми практичних (семінарських) занять

Шифр	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), тем (Т) та їх зміст	Обсяг годин	Література
М 1	Інституціональне забезпечення публічного управління	2	
ЗМ 1	Механізм і апарат держави. Органи влади в Україні	1	
Т 1.1	Поняття механізму держави. Поняття апарату держави та його ознаки.	0,5	1, 2, 5, 6, 14, 18, 19, 20, 22, 23, 31
Т 1.2	Загальна характеристика гілок влади. Державна служба. Державний службовець і посадова особа.	0,5	1, 2, 5, 6, 14, 18, 19, 20, 22, 23, 31
ЗМ 2	Інституційне забезпечення публічного управління	1	
Т 2.1	Інститут Президента України. Верховна Рада України.	0,5	1, 2, 5, 6, 14, 18, 19, 20, 22, 23, 26, 28, 29, 31, 34, 35, 36, 37, 38, 39
Т 2.2	Кабінет Міністрів України. Конституційний Суд України.	0,5	1, 2, 5, 6, 14, 18, 19, 20, 22, 23, 26, 28, 29, 31, 34, 35, 36, 37, 38, 39
М 2	Правове забезпечення публічного управління	12	
ЗМ 1	Керівництво, управління, правове регулювання	2	
Т 1.1	Основні ознаки керівництва, управління, правового регулювання	1	3, 4, 6, 7, 12, 13, 16, 20, 26, 27, 30, 33, 34, 35
Т 1.2	Правовий вплив в процесі керівництва, управління, правового регулювання	0,5	3, 4, 6, 7, 12, 13, 16, 20, 26, 27, 30, 33, 34, 35

Т 1.3	Норма правового впливу в процесі керівництва, управління, правового регулювання	0,5	
ЗМ 2	Конституція України і публічне управління	2	
Т 2.1	Конституційні засади публічного управління	1	5, 6, 7, 14, 15, 18, 19, 24, 25, 34, 35
Т 2.2	Втілення конституційних засад у поточне законодавство щодо публічного управління	1	5, 6, 7, 14, 15, 18, 19, 24, 25, 34, 35
ЗМ 3	Право(нормо) творчий процес в публічному управлінні	2	
Т 3.1	Природа і призначення правотворчості в управлінні	1	6, 8, 11, 14, 16, 17, 25, 31, 34, 47
Т 3.2	Підготовчі дії щодо право (нормо)проектної роботи в управлінні	0,5	6, 8, 11, 14, 16, 17, 25, 31, 34, 47
Т 3.3	Прогаляни в управлінському законодавстві та засоби їх подолання і заповнення	0,5	6, 8, 11, 14, 16, 17, 25, 31, 34, 47
ЗМ 4	Види правових актів публічного управління та їх систематизація	2	
Т 4.1	Загальна характеристика правових актів, які використовуються в управлінні	1	1, 3, 33, 38, 53, 54
Т.4.2	Галузева належність правового акту	0,5	1, 3, 33, 38, 53, 54
Т 4.3	Систематизація правових актів управління	0,5	1, 3, 33, 38, 53, 54
ЗМ 5	Застосування норм права як особлива форма його реалізації	2	
Т 5.1	Поняття і основні форми реалізації норм права	0,5	13, 27, 28, 30, 41, 42, 46, 56, 57, 61, 62, 63
Т 5.2	Поняття і ознаки правозастосування	0,5	13, 27, 28, 30, 41, 42, 46, 56, 57, 61, 62, 63
Т 5.3	Основні стадії застосування норм права	0,5	13, 27, 28, 30, 41, 42, 46, 56, 57, 61, 62, 63
Т 5.4	Види актів застосування норм права	0,5	13, 27, 28, 30, 41, 42, 46, 56, 57, 61, 62, 63
ЗМ 6	Правове регулювання людського виміру в публічному управлінні	2	
Т 6.1	Співвідношення держави та особистості	0,5	15, 17, 18, 26, 27, 29, 35, 43, 44, 49, 51
Т 6.2	Правосвідомість. Правова культура	1	15, 17, 18, 26, 27, 29, 35, 43, 44, 49, 51
Т 6.3	Пріоритет прав людини та громадянина у публічному управлінні	0,5	15, 17, 18, 26, 27, 29, 35, 43, 44, 49, 51
	Усього годин	14	

3.4 Лабораторні заняття не передбачені.

3.5 Завдання для самостійної роботи здобувача

Види самостійної роботи в межах даного курсу наводяться у таблиці 4.

Таблиця 4 – Види самостійної роботи

Найменування видів самостійної роботи	Кількість годин
Опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях	10
Опрацювання матеріалу, винесеного на самостійне вивчення	20
Підготовка до практичних занять та контрольних заходів	20
Підготовка до заліку	10
Усього годин	60

Перелік матеріалу, який виноситься на самостійне вивчення, наведено у таблиці 6.

Таблиця 5 – Матеріал, що виноситься на самостійне вивчення

Шифр	вих модулів (ЗМ), тем (Т) та їх зміст	Обсяг годин	Література
М 1	Інституціональне забезпечення публічного управління	4	
ЗМ 1	Механізм і апарат держави. Органи влади в Україні	2	
Т 1.1	Поняття механізму держави. Поняття апарату держави та його ознаки.	1	4, 10, 16, 17, 27, 45, 48, 50, 51, 52, 64
Т 1.2	Загальна характеристика гілок влади. Державна служба. Державний службовець і посадова особа.	1	4, 10, 16, 17, 27, 45, 48, 50, 51, 52, 64
ЗМ 2	Інституційне забезпечення публічного управління	2	
Т 2.1	Інститут Президента України. Верховна Рада України.	1	4, 10, 16, 17, 27, 45, 48, 50, 51, 52, 59, 60, 64
Т 2.2	Кабінет Міністрів України. Конституційний Суд України.	1	4, 10, 16, 17, 27, 45, 48, 50, 51, 52, 59, 60, 64
М 2	Правове забезпечення публічного управління	16	
ЗМ 1	Керівництво, управління, правове регулювання	4	
Т 1.1	Поняття правового регулювання і його відмінність від правового впливу	2	3, 4, 6, 7, 12, 13, 16, 20, 26, 27, 30, 33, 34, 35
Т 1.2	Сфера, основні напрямки і межі правового регулювання	1	3, 4, 6, 7, 12, 13, 16, 20, 26, 27, 30, 33, 34, 35
Т 1.3	Види, способи і типи правового регулювання	1	3, 4, 6, 7, 12, 13, 16, 20, 26, 27, 30, 33, 34, 35
ЗМ 2	Конституція України і публічне управління	2	
Т 2.1	Конституційні засади публічного управління	1	5, 6, 7, 14, 15, 18, 19, 24, 25, 34, 35
Т 2.2	Конституція України як підґрунтя адміністративної та муніципальної реформ	1	5, 6, 7, 14, 15, 18, 19, 24, 25, 34, 35
ЗМ 3	Право(нормо) творчий процес в публічному управлінні	2	
Т 3.1	Потреба та межі право(нормо)творчості в управлінні	1	6, 8, 11, 14, 16, 17, 25, 31, 34, 47

Т 3.2	Принципи і функції правотворчості	0,5	6, 8, 11, 14, 16, 17, 25, 31, 34, 47
Т 3.3	Стадії правотворчого процесу	0,5	6, 8, 11, 14, 16, 17, 25, 31, 34, 47
ЗМ 4	Види правових актів публічного управління та їх систематизація	4	
Т 4.1	Поняття нормативно-правового акта і його відмінність від інших правових актів	1	1, 3, 33, 38, 53, 54
Т.4.2	Підзаконний нормативний акт органу місцевого самоврядування. Підзаконний нормативний акт місцевого органу виконавчої влади	2	1, 3, 33, 38, 53, 54
Т 4.3	Міжнародний договір	1	1, 3, 33, 38, 53, 54
ЗМ 5	Застосування норм права як особлива форма його реалізації	2	
Т 5.1	Поняття і основні форми реалізації норм права	0,5	13, 27, 28, 30, 41, 42, 46, 56, 57, 61, 62, 63
Т 5.2	Основні вимоги до правильного застосування норм права	1	13, 27, 28, 30, 41, 42, 46, 56, 57, 61, 62, 63
Т 5.3	Види актів застосування норм права	0,5	13, 27, 28, 30, 41, 42, 46, 56, 57, 61, 62, 63
ЗМ 6	Правове регулювання людського виміру в публічному управлінні	2	
Т 6.1	Здійснення прав і законних інтересів громадян у державному управлінні	1	15, 17, 18, 26, 27, 29, 35, 43, 44, 49, 51
Т 6.2	Правові гарантії людського виміру в управлінні	1	15, 17, 18, 26, 27, 29, 35, 43, 44, 49, 51
	Усього годин	20	

Контроль за опрацюванням тем, винесених на самостійне навчання, входить до поточного оцінювання за відповідними змістовними модулями.

Курсовий проєкт/робота не передбачено

4 НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Основна література

1. Адміністративне право України. Повний курс : підручник / В.Галуцько, П. Діхтієвський, О. Кузьменко та ін. Херсон. Олді-Плюс. 2021. 656 с.
2. Адміністративне право та адміністративний процес в умовах воєнного стану в Україні : навчальний посібник : у 2-х томах. Том 1. Загальне адміністративне право. Особливе адміністративне право / В. Галуцько, П. Діхтієвський, О. Гулак та ін. ; за заг. ред. В. Галуцька, В. Фелика. Одеса : Видавництво «Юридика», 2024. 622 с. URL: <https://www.ssaals.com.ua/wp-content/uploads/Administratyvne-pravo-TOM-1.pdf>
3. Адміністративне право : навч. посіб. для здобувачів вищ. освіти / [Ю. П. Битяк, І. М. Балакарева, М. І. Белікова та ін. ; за заг. ред. В. М. Гаращука, Р. В. Шаповала]. Вид. 7-ме, допов. та перероб. З опорою на законодавство станом на 1 трав. 2023 р. Харків : Право, 2023. 238 с.
4. Александрова П. В. До питання про правові акти управління. URL : http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/6302/Aleksandrova_Do_pytannya_pro_pravovi_akty.PDF.
5. Алексеев В. М., Липовська Н. А. Взаємовідносини держави та суспільства : навч. посіб. Дніпро : ГРАНІ, 2019. 172 с.

6. Білоцький О.В, Доготар М. Засади здійснення місцевого самоврядування в умовах воєнного стану // Координати публічного управління: електронне наукове фахове видання ІФНТУНГ, 2024. № 2 (3). С. 139-157. <https://doi.org/10.62664/cpa.2024.02.19>

7. Білоцький О. В., Кушнірюк В.М. Соціально-психологічна адаптація військовослужбовців – учасників бойових дій до цивільного життя: організаційно-правові засади // Координати публічного управління: електронне наукове фахове видання ІФНТУНГ, 2025. № 1 (4). С. 52-74. <https://doi.org/10.62664/cpa.2025.01.03>

8. Білоцький О. В. Правові основи реалізації повноважень сільським, селищним, міським головами в умовах воєнного стану. Розвиток територіальних громад: правові, економічні та соціальні аспекти: Матеріали IV Міжнар. наук.-практ. конф., 9 грудня 2024 р., Миколаїв. Миколаїв: МНАУ, 2024. С. 430-433.

9. Білоцький О., Біллер-Катрич М. Повноваження суб'єктів публічного управління та адміністрування у сфері судово-медичних експертиз. Публічне управління та адміністрування в Україні: євроінтеграційний поступ : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції за міжнародною участю (Івано-Франківськ, 31 травня 2024 р.); за наук. ред. проф. І. І. Чудика, Д. І. Дзвінчука, І. П. Лопушинського; упоряд. Л. С. Мосора. Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2024. С.70-73.

10. Білоцький О. Захист прав державних службовців в Україні. Публічне управління та адміністрування в Україні: євроінтеграційний поступ : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції за міжнародною участю (Івано-Франківськ, 31 травня 2024 р.); за наук. ред. проф. І. І. Чудика, Д. І. Дзвінчука, І. П. Лопушинського; упоряд. Л. С. Мосора. Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2024. С.509-512.

11. Богуцький П. Публічне адміністрування у сфері оборони України: телеологія воєнної безпеки // Право України. 2024. №8. С. 71-82.

12. Вороніна Ю. Є. Теорія та практика публічного управління та адміністрування : навчальний посібник / Ю. Є. Вороніна. Мелітополь : ТОВ «Колор Принт», 2020. 204 с.

13. Голобутовський Р. З. Адміністративне право під час дії особливих правових режимів : навч. посіб. (у визначеннях, таблицях і схемах) / Р. З. Голобутовський, Б. О. Логвиненко. Дніпро : ДДУВС, 2024. 176 с.

14. Державне будівництво і місцеве самоврядування : посіб. для підгот. до іспиту / [С. Г. Серьогіна, О. Ю. Лялюк, І. І. Бодрова та ін.]. Харків : Право, 2023. 208 с.

15. Джура Х. Ю. Елементи механізму правового забезпечення соціальної функції держави. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Право.* 2023. Вип. 75(3). С. 19-24.

16. Драгомерецький М. М. Міжгалузеві інститути права: правова природа та підходи до розуміння. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Юриспруденція.* 2021. Вип. 53. С. 21-25.

17. Дрішлюк А. І. Правозастосування vs "вдосконалення законодавства" (деякі міркування щодо сучасної юридичної практики). *Слово Національної школи суддів України.* 2021. № 2. С. 52-62.

18. Загальна теорія права: підруч. / О. В. Петришин та ін.; за ред. О. В. Петришина. Харків: Право, 2020. 568 с.

19. Загальна теорія права: підручник / О. В. Петришин, Д. В. Лук'янов, С. І. Максимов, В. С. Смородинський та ін. ; за ред. О. В. Петришина. Харків: Право, 2020. 568 с.

20. Загальне адміністративне право України : підручник / за заг. ред.: акад. С. Ківалова і проф. Л. Білої-Тіунової ; Нац. ун-т «Одеська юрид. академія». Одеса : Фенікс, 2023. 792 с.

21. Конституційне право: навчальний посібник / авт. кол.; за ред. В. О. Кучера. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2024. 452 с.

22. Конституційне право України : підручник / [Т. М. Слінько, Л. І. Летнянчин, Ф. В. Веніславський та ін.] ; за заг. ред. Т. М. Слінько. Харків : Право, 2020. 592 с.

23. Конституція України : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>

24. Красій М. О. Правова культура молоді в Україні. *Україна у світових глобалізаційних процесах: культура, економіка, суспільство*: матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 22-23 березня 2023 р.). м. Київ, 2023, Ч. 3, С. 212-214.
25. Крестовська Н. М., Матвеева Л. Г. Теорія держави і права: Підручник. Практикум. Тести. К.: Юрінком Інтер, 2021. 584 с.
26. Крестовська Н. М. Теорія держави і права : навчальний посібник / Н. В. Атаманова, Н. М. Крестовська, Л. Г. Матвеева, Я. О. Тицька, Н. Б. Арабаджи; Міжнародний гуманітарний ун-т. Одеса: 2021. 193 с.
27. Крестовська Н. М., Матвеева Л. Г. Теорія держави і права. Підручник. Практикум. Тести: підручник. 3-тє вид., стереотип. Київ: Юрінком Інтер, 2023. 584 с.
28. Лопушинський І. П., Філіппова В. Д., Плющ Р. М. Розбудова в Україні громадянського суспільства як механізм ефективного державотворення. *Експерт: парадигми юридичних наук і державного управління : електронне наукове видання : збірник*, 2021. № 6 (18) – грудень. Київ : Видавництво Ліра-К, 2021. С.223-231. DOI: [https://doi.org/10.32689/2617-9660-2021-6\(18\)-223-231](https://doi.org/10.32689/2617-9660-2021-6(18)-223-231). URL: <https://maup.com.ua/ua/ekspert/vypusky/6-18-2021.html>
29. Місцеве самоврядування як чинник стійкості тилу : аналіт. доп. / [В. Г. Потапенко, В. О. Баранник, Н. В. Бахур та ін.] ; за ред. В. Г. Потапенка. Київ : НІСД, 2023. 54 с. <https://doi.org/10.53679/NISS-analytrep.2023.02>
30. Нормотворча діяльність : навчальний посібник / кол. авторів ; за ред. В. В. Шишка. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ. 2024. 400 с.
31. Навроцька Ю. О. Тлумачення права як особлива правова форма діяльності державних органів: поняття, ознаки, види. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2022. № 4. С. 33-40.
32. Навчальний посібник з дисципліни «Законотворчість, нормотворчість та правореалізація» для студентів спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування. Полтава : ПолтНТУ, 2019. 113 с.
33. Навчальний посібник для підготовки до вивчення вибіркової освітньої компоненти «Децентралізація публічної влади» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальностей 052 Політологія, 081 Право, 281 Публічне управління та адміністрування. Укладачі: Людмила Горохова, Микола Козловець, Марія Огороднійчук. Житомир: Видавництво ЖДУ імені Івана Франка, 2024. 236 с.
34. Білоцький. Захист прав державних службовців в Україні. *Публічне управління та адміністрування в Україні: євроінтеграційний поступ : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції за міжнародною участю* (Івано-Франківськ, 31 травня 2024 р.); за наук. ред. проф. І. І. Чудика, Д. І. Дзвінчука, І. П. Лопушинського; упоряд. Л. С. Мосора. Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2024. С.509-512.
35. Організаційні засади місцевого самоврядування в умовах воєнного стану: Аналітична записка. 2024. URL: <https://surl.li/pmkqrc>
36. Основи публічного управління та адміністрування: навчально-методичний посібник для вивчення дисц. здобувачами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної та заочної форм навчання, спец. 281 «Публічне управління та адміністрування»; Держ. біотехнол. ун-т ; авт.-уклад. О. О. Гуторова. Харків : б. в., 2024. 215 с. URL: <https://surl.li/cwrrho>
37. Пендюра М. М. Теорія держави та права. Курс інтерактивних лекцій. К. : 7БЦ, 2023. 468 с.
38. Петков С. В. Систематизація та кодифікація законодавства: концептуальний вимір. *Вісник Університету імені Альфреда Нобеля. Серія : Право*. 2020. № 1. С. 6-12.
39. Практикум із нормотворчої діяльності : навч. посіб. / кол. авт. ; за заг. ред. д.ю.н., проф. Л. Р. Наливайко. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2023. 246 с. URL: <https://surl.li/hjkcsl>
40. Публічне управління та адміністрування : навчальний посібник / А.О. Дегтяр, О.А. Дегтяр, Х.І. Калашнікова, М.К. Гнатенко. Харків : НАУ «ХАІ», 2021. 128 с.
41. Самойленко Л. Я., Драган І. В. Основи модернізації публічного управління: регіональний аспект. *Економіка, управління та адміністрування*. 2021. № 4(98). С. 86–90. URL: <http://ema.ztu.edu.ua/article/view/249858>.

42. Систематизація законодавства України як важлива складова правотворчої діяльності в умовах євроінтеграції: збірник наукових праць / за заг. ред. О.О. Кота, А.Б. Гриняка, Н.В. Міловської. Київ : Алерта, 2024. 248 с.

43. Струк Н. П., Білоцький О. В. Озьмінська І. Д., Аршулік О. С. Про удосконалення підготовки працівників вітчизняної системи публічного управління і адміністрування для потреб післявоєнної відбудови України. Публічне управління та адміністрування в умовах війни і в поствоєнний період в Україні: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. у трьох томах, м. Київ, ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України, 15-28 квітня 2022 р.; ред. колегія: І.О. Дегтярьова, В.С. Куйбіда, П.М. Петровський та ін., уклад. Т.О. Мельник. Т. 2. К. : ДЗВО «УМО» НАПН України, 2022. С.96-99.

44. Тацій В. Я., Данильян О. Г. Правова культура та державотворчі процеси в сучасній Україні: проблеми взаємовпливу. *Державне будівництво та місцеве самоврядування*. 2019. Вип. 38. С. 11–25.

45. Титаренко Л. Публічне управління в контексті розгляду феномену бюрократії: гуманітарно-психологічні аспекти. Актуальні проблеми державного управління. 2021. : Т. 3, № 84. С. 183–187. URL: <http://uran.oridu.odessa.ua/article/view/246375>.

46. Ткаля О., Шелудько А. Загальні принципи організації та діяльності державного апарату. *Підприємництво, господарство і право*. 2019. № 11. С. 274-279.

47. Токар М. Ю. Консенсусна модель співпраці інституцій суспільства і держави в публічному управлінні. Демократичне врядування. 2019. № 23. URL: <http://dv.lvivacademy.com/article/view/181481/182724>.

48. Токарева В. І., Кумачова А. С., Хороших В. В. Інформаційно-комунікативні технології в PR-комунікаціях публічного управління. Державне управління: удосконалення та розвиток. 2021. № 9. URL: http://www.dy.nayka.com.ua/pdf/9_2021/3.pdf.

49. Тополевський Р. Б., Федіна Н. В. Теорія держави і права: навч. посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2020. 268 с.

50. Фоменко А.Є. Адміністративне право : підручник / А.Є. Фоменко, Е.О. Сидорова, М.П. Юніна; ред. Юнін О.С. Дніпро : Видавець Біла К О., 2022. 428 с.

51. Химчак В. В. Науково-методичні рекомендації щодо впровадження інтегрованого механізму забезпечення сталого розвитку в систему публічного управління. Державне управління: удосконалення та розвиток. 2021. № 3. URL: http://www.dy.nayka.com.ua/pdf/3_2021/102.pdf

52. Хромова Ю. Особливості впровадження реінжинірингу у систему публічного управління в Україні. Актуальні проблеми державного управління. 2021. Т. 1, № 82. С. 148–151. URL: <http://uran.oridu.odessa.ua/article/view/229165>.

53. Черниш В. В. Стан, структура та динаміка зловживання повноваженнями особами, які надають публічні послуги. Публічне право. 2020. № 3. С. 171–180. URL: <https://www.publichne-pravo.com.ua/files/39/pdf/19.pdf>.

54. Чуба Н. В. Інституційний розвиток системи публічного управління в Україні та світі. Публічне управління і адміністрування в Україні. 2022. № 30. С. 27–31. URL: <http://www.pag-journal.iei.od.ua/archives/2022/30-2022/5.pdf>.

55. Чукаєва В. О. До проблеми типології правової системи сучасної України. *Juris Europensis Scientia*. 2020. Вип. 4. С. 20–24.

Додаткова література

56. Бистрик Г. Установча діяльність у системі правових форм діяльності держави: проблеми теорії. *Юридична Україна*. 2016. №1. С. 23-29.

57. Гнатюк М. Д. Загальна характеристика застосування права як особливої форми його реалізації. *Часопис Київського університету права*. 2015. №4. С.47-52.

58. Державне управління в Україні: наукові, правові, кадрові та організаційні засади: Навч. посіб. /За заг. ред. Н. Р. Нижник, В. М. Олуйка Львів: Вид-во Нац. ун-ту “Львівська політехніка”, 2002. 352 с.

59. Добіжа В. В. Верховенство права і закону: європейське та українське бачення. *Держава і право. Юридичні і політичні науки*. 2021. Вип. 90. С.169-178.
60. Жаровська І. Демократія та верховенство права: сучасна методологія управлінсько-владної діяльності. *Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Серія : Юридичні науки*. 2021. Т. 8, № 3. С. 56-60.
61. Зубенко А. В. Співвідношення та взаємодія актів тлумачення норм права з правозастосовчими та нормативно-правовими актами. *Держава і право: Зб.наук. праць*. 2014. Вип.45. С.82-86.
62. Костіна Л. А. Запровадження інституту «судових» (присяжних) перекладачів як важлива умова забезпечення якості перекладу усфері правозастосування. *Судова практика*. 2016. №5. С. 31-37.
63. Кравченко М. Г. Роль та призначення держави в процесі реалізації законодавства (загальні риси). *Держава і право. Збірник наукових праць*. 2015. Вип. 42. С. 135-142.
64. Кубко А. Є. Законні інтереси держави: деякі теоретико-методологічні питання. *Часопис Київського університету права*. 2018. № 4. С. 45-49.
65. Чукаєва В. О. До проблеми типології правової системи сучасної України. *Juris Europensis Scientia*. 2020. Вип. 4. С. 20–24.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

66. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
67. Національна бібліотека України ім. Ярослава Мудрого. URL: <https://nlu.org.ua/>
68. Офіційний портал Верховної Ради України. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
69. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України «Урядовий портал». URL: <https://www.kmu.gov.ua/>
70. Офіційний сайт Президента України «Офіційне інтернет-представництво». URL: <https://www.president.gov.ua/>
71. Офіційний сайт Конституційного суду України. URL: <https://ccu.gov.ua/index.php>

5. ФОРМИ І МЕТОДИ НАВЧАННЯ Й ОЦІНЮВАННЯ

Форми навчання: навчальні заняття - лекції, практичні, консультації; самостійна робота - вивчення окремих питань тем здобувачами вищої освіти самостійно, підготовка до відпрацювання занять у разі пропуску; практична підготовка - підготовка до виконання самостійних робіт; контрольні заходи - тести, контрольні роботи; індивідуальна робота.

Форми і методи навчання й оцінювання в межах даного курсу наводяться в таблиці 6 та визначаються відповідно до наказу №150 від 24.06.2021 р.

Таблиця 6 – Забезпечення програмних результатів навчання відповідними формами та методами

Шифр програмного результату навчання	Методи навчання (МН)	Форми і методи оцінювання (МФО)
ПРН 02	МН 1.1, МН 2.4, МН 10, МН 18	МФО 2 – залік МФО 4 – поточний контроль МФО 5 – усний контроль
ПРН 06	МН 1.1, МН 2.4, МН 3.1, МН 7, МН 19	МФО 2 – залік МФО 6 – письмовий контроль
ПРН 07	МН 1.1, МН 7, МН 9, МН 20.2	МФО 2 – залік МФО 4 – поточний контроль МФО 8 – тестовий контроль
ПРН 10	МН 1.1, МН 10, МН 18	МФО 2 – залік МФО 4 – поточний контроль МФО 5 – усний контроль

6. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

Розподіл балів, які здобувачі освіти можуть отримати за результатами кожного виду поточного та підсумкового контролів, наведено в таблиці 7.

Таблиця 7 – Розподіл балів оцінювання

Види робіт, що контролюються	Максимальна кількість балів
Контроль теоретичних знань (контрольна робота*2)	60
Контроль засвоєння практичних навиків (середній бал за практичні*4)	40
Усього балів (Сумарна оцінка поточного контролю (По))	100

Підсумкова семестрова оцінка з навчальної дисципліни, з якої передбачений залік, виставляється за стобальною шкалою на підставі суми оцінок поточного контролю здобувачів вищої освіти – результатів контрольних заходів, виконання відповідних робіт на практичних, семінарських і лабораторних заняттях тощо, тобто відповідає сумарній оцінці поточного контролю ($Co = Po$).

Процедура проведення контрольних заходів регулюється Положенням про систему поточного та підсумкового контролю результатів навчання здобувачів освіти (<https://surl.it/zdyorv>).

Для визначення ступеня оволодіння навчальним матеріалом з подальшим його оцінюванням застосовуються рівні навчальних досягнень здобувачів вищої освіти, наведені в таблиці 8.

Таблиця 8 – Рівні навчальних досягнень

Рівні навчальних досягнень	Відсоток балу за виконання завдань	Критерії оцінювання навчальних досягнень	
		Теоретична підготовка	Практична підготовка
		Здобувач вищої освіти	
Відмінний	90...100	вільно володіє навчальним матеріалом, висловлює свої думки, робить аргументовані висновки, рецензує відповіді інших студентів, творчо виконує індивідуальні та колективні завдання; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань; вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань	може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної практичної діяльності; виконує завдання, не передбачені навчальною програмою; вільно використовує знання для вирішення поставлених перед ним завдань
Достатній	75...89	вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні недоліки у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці	за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдання

Задовільний	60...74	володіє навчальним матеріалом поверхово, фрагментарно, на рівні запам'ятовування відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу	має елементарні, нестійкі навички виконання завдання
Незадовільний	менше 60	має фрагментарні знання (менше половини) у незначному загальному обсязі навчального матеріалу; відсутні сформовані уміння та навички; під час відповіді допускаються суттєві помилки	планує та виконує частину завдання за допомогою викладача

Результати навчання з дисципліни оцінюються за 100-бальною шкалою (від 1 до 100) з переведенням в оцінку за традиційною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно» відповідно до шкали, наведеної в таблиці 9).

Таблиця 9 - Шкала оцінювання: національна та ECTS

Національна	Університетська (в балах)	ECTS	Визначення ECTS
Відмінно	90-100	A	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок
Добре	82-89	B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками
	75-81	C	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок
Задовільно	67-74	D	Задовільно - непогано, але зі значною кількістю недоліків
	60-66	E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії
Незадовільно	35-59	FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як отримати залік або скласти іспит
	0-34	F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота

7 ЗАСОБИ НАВЧАННЯ

Навчальний процес відбувається в аудиторіях університету, оснащених мультимедійним обладнанням. У випадку дистанційного навчання робоче місце здобувача вищої освіти повинне бути обладнане ноутбуком або персональним комп'ютером з відеокамерою та мікрофоном з підключенням до мережі Інтернет.